

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/20/2023
Identifikačné číslo spisu:	1521204711
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1521204711.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletých U.G., narodeného XX. J. XXXX, Y. J.G., narodenú XX. J. XXXX a G. J.G., narodenú XX. G. XXXX, všetkých bytom u matky a zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Bratislava, Vázovova 7/A ako opatrovníkom, matky J.. X.G., bytom U., U. XX, zastúpenej JUDr. Denisou Jánošíkovou, advokátkou v Bratislave, Klincová 35 a otca Z.. J.G., trvale bytom U., U. XX, zastúpeného JUDr. Janou Hreňovou, advokátkou v Bratislave, Pri Suchom mlyne 50, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

Na prejednanie a rozhodnutie veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 14CoP/23/2023 je p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave listom z 21. júna 2023, došlým Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) deň nato, predložil vec z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave podľa § 6 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (zákona č. 161/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, ďalej len „CMP“) majúc za to, že vecne a miestne príslušným na prejednanie odvolania je v tomto prípade Krajský súd v Bratislave. Podľa § 3 ods. 5 písm. b/ CMP v znení účinnom od 1. júna 2023 na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave. V zmysle prechodných ustanovení CMP (§ 396b) berúc konanie na súde prvej inštancie a na odvolacom súde ako jeden celok, je však začaté a právoplatne neskončené konanie do 31. mája 2023 potrebné dokončiť na vecne a miestne príslušnom súde, ktorým je v danom prípade Krajský súd v Bratislave. Uvedené je v súlade i so zásadou perpetuatio fori. Poukázané bolo aj na právo na zákonného sudcu.

2. Podľa § 5 CMP súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

3. Podľa § 6 ods. 1 a 2 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie

o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

4. Podľa § 3 ods. 5 písm. b/ CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

5. Podľa § 396b CMP konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 36 ods. 2 Civilného sporového poriadku (zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov, ďalej len „CSP“) príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

8. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením mu veci nie je dôvodný.

9. Z obsahu spisu vyplýva, že v priebehu konania o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností Okresný súd Bratislava V rozsudkom z 18. augusta 2022 č. k. 22P/83/2021 - 221 I. schválil rodičovskú dohodu o zverení všetkých troch maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a o ich zastupovaní a spravovaní ich majetku oboma rodičmi; II. otcovi uložil povinnosť počnúc mesiacom december 2021 platiť na výživu U. sumou 530,- eur mesačne, na výživu Y. J. sumou 680,- eur mesačne a na výživu G. J. sumou 650,- eur mesačne a to vždy vopred do 15. dňa v mesiaci k rukám matky; III., IV. a V. otcovi uložil povinnosť zaplatiť dlh na zročnom výživnom za obdobie mesiacov december 2021 až august 2022 k rukám matky v lehote 90 dní od právoplatnosti rozsudku na U. v celkovej sume 1 200,94 eur, na Y. J. v celkovej sume 2 188,03 eur a na G. J. v celkovej sume 1 150,03 eur; VI. návrh matky v časti tvorby úspor zamietol a VII. vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok VII.). Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie a vec bola predložená Krajskému súdu v Bratislave ako súdu odvolaciemu, ktorý ale vo veci nerozhodol a po 1. júni 2023 postúpil vec na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave ako súdu funkčne a kauzálnie príslušnému.

10. Ustanovenie § 396b CMP predstavuje procesné ustanovenie intertemporálnej povahy, ktorým sa určuje režim dočasného, prechodného (intertemporálneho) spolupôsobenia skoršej a neskoršej právnej úpravy; teda vzájomný vzťah týchto úprav. Nosným pojmovým znakom procesnej intertemporality je princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy na všetky konania prebiehajúce na súde a začaté podľa doterajších (zrušených) predpisov. Účelom princípu okamžitej aplikovateľnosti nových procesných noriem, teda použiteľnosti nových procesných ustanovení na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajšej právnej úpravy, je zabezpečiť taký procesný priebeh jednotlivých konaní, ktorý nepripúšťa alternatívne a v dôsledku toho sporné výklady pre časovú pôsobnosť príslušných predpisov alebo ich jednotlivých ustanovení (m. m. nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky - ďalej len „ÚS“ - z 22. októbra 2014 sp. zn. PL. ÚS 107/2011 a z 8. februára 2023 sp. zn. II. ÚS 451/ 2022 a uznesenia ÚS z 12. apríla 2018 sp. zn. II. ÚS 185/2018 a z 22. septembra 2020 sp. zn. III. ÚS 349/2020).

11. Princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej úpravy je procesnému právu natoľko imanentný, že sa nemusí explicitne vyjadrovať v prechodných ustanoveniach procesnej úpravy - platí aj bez toho, aby bol vyjadrený (tu porovnaj Smyčková, R., Števíček, M., Tomašovič, M., Kotrecová, A. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2017, s. 1064 - 1072).

12. Ustanovenie § 396b CMP je výnimkou z princípu okamžitej aplikovateľnosti novej procesnoprávnej úpravy Civilného mimosporového poriadku v znení účinnom od 1. júna 2023 a vzťahuje sa výlučne na konania začaté a právoplatne neskončené na súdoch vecne a miestne príslušných.

13. Príslušnosť súdu na konanie o odvolaní, t. j. na konanie v druhej inštancii, sa však označuje ako funkčná príslušnosť; podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 34 CSP v znení účinnom do 31. mája 2023, o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Pokiaľ teda na konanie o odvolaní podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 bol v prípadoch druhovo totožných s tým v prejednávanej veci (t. j. vo veciach, v ktorých v prvej inštancii rozhodoval niektorý zo súdov uvedených v ustanovení § 3 ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom do 31. mája 2023 vrátane) funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave, zatiaľ čo s účinnosťou od 1. júna 2023 je na konanie o odvolaní v rovnakých prípadoch na základe § 3 ods. 5 písm. b/ CMP funkčne príslušný Krajský súd v Trnave (v tejto súvislosti pre prípad záujmu porovnajte tiež čl. I body 1 a 5, čl. VIII a čl. XVI zákona č. 150/2022 Z. z. v spojení s čl. I, čl. IV a čl. XIII zákona č. 398/2022 Z. z.) a súčasne § 396b CMP ako intertemporálne ustanovenie explicitne neupravilo, že konanie o odvolaní začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončí na súde funkčne príslušnom podľa predpisov účinných do 31. mája 2023, potom so zreteľom na princíp okamžitej aplikovateľnosti novej procesnej právnej úpravy, je na konanie o odvolaní v takýchto prípadoch začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 funkčne príslušný Krajský súd v Trnave.

15. Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že uvedený názor je tiež v súlade s názorom vysloveným v náleze ÚS z 27. júna 2023 sp. zn. IV. ÚS 257/2023 (ods. 75 až 77), ktorý konštatoval, že počas konania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa došlo k zmene § 3 ods. 5 písm. a) CMP a poukázal i na ust. § 396b CMP. Keďže ÚS vrátil vec (v súvislosti so zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým bol v ním posudzovanom prípade Krajský súd v Banskej Bystrici) na nové rozhodnutie o odvolaní, i on vychádzajúc z princípu okamžitej aplikability procesných noriem, dospel k záveru, že na rozhodovanie o odvolaní v návratových konaniach je už funkčne príslušný Krajský súd v Žiline.

16. Pre úplnosť sa napokon žiada poukázať aj na zachovanie čo najväčšej plynulosti a rýchlosti konania, v neposlednom rade na zachovanie účelu súdnej reformy a uviesť, že vyššie uvádzaným nedochádza k porušeniu základného práva na zákonného sudcu (§ 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov) ani základnej procesnoprávnej zásady perpetuatio fori (trvania príslušnosti).

17. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Trnave s postúpením mu veci Krajským súdom v Bratislave nie je dôvodný, preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.